

Klimatförändringarna och JHL – mot konkret miljöarbete

Under år 2019 hördes frågorna om klimatförändringar och preventiva insatser i världen och i Finland starkare än tidigare. Tydliga orsaker är de internationella rapporterna om brådskande klimatåtgärder samt klimatrörelsen som skapas i spåren av ungdomars aktivism.

Regeringsprogrammet för Finland som presenterades av den nyvalda regeringen år 2019 (Antti Rinnes regering) innehöll ambitiösa mål: Finland ska år 2035 vara koldioxidneutralt och därefter snabbt bli ett utsläppsnegativt land. Efter att Antti Rinne lämnade sin post har Sanna Marins regering behållit det ursprungliga regeringsprogrammet.

Den 3 februari 2020 arrangerade Finlands regering ett klimatmöte, där man kom överens om riktlinjerna för arbetet med att motverka klimatförändringar. I mötet deltog riksdagsledamöter från regeringspartierna. Syftet var att komma överens om åtgärder, som bidrar till att Finland blir koldioxidneutralt år 2035. Vid mötet offentliggjordes en så kallad vägkarta, det vill säga man definierade inriktningen för olika sektorer och hur mycket utsläppsminskningar som krävs inom olika områden för att uppnå koldioxidneutralitet. Regeringen grundar en klimatfond, som ska ge stöd åt industrin i arbetet för att minska utsläppen. Dessutom kommer regeringen att bland annat sänka industrins elskatt och återkalla skatteavdrag för fossila bränslen, som stöd för att industrin ska gå över till elanvändning.

Den internationella fackföreningsrörelsen och LO aktiverar sig i klimatfrågor

Den internationella fackföreningsrörelsen efterlyser kraftiga klimatåtgärder. Fackföreningsrörelsen ser det som viktigast att uppnå en rättvis övergång i omvandlingen till hållbara arbetsplatser och levnadsvanor. Det betyder att hållbara arbetsmetoder ska införas med rättvisa arbetsvillkor på arbetsplatserna. Arbetstagarna måste ingå i påverkansarbetet tillsammans med arbetsgivarna och de politiska beslutsfattarna. I omvandlingen får inte arbetsvillkoren försämrats och arbetstagarna måste vid behov få vidareutbildning i nya arbetsuppgifter.

I Finland har också LO-förbunden uppmärksammat de viktiga och aktuella klimatfrågorna. Man har insett att klimatförändringar kommer att påverka förbundens verksamhet och att fackföreningsrörelsen måste klargöra sin roll i detta sammanhang. Denna process har också börjat i JHL.

LO i Finland har uttryckt att man delar klimatrörelsens oro över varmare klimat och har under det gångna året varit särskilt aktivt i frågor som rör klimatförändringar. LO har bland annat under hösten 2019 och i början av 2020 undersökt klimatförändringarnas påverkan på arbetet och arbetstagarnas situation i Finland och i andra länder. Undersökningen har genomförts med enkät till medlemmarna, en panel med förtroendevalda, intervjuer och jämförelser med internationella undersökningar.

I de finska LO-förbundens genomförda intervjuer med sakkunniga upplever man att i alla yrkesområden finns utmaningar och osäkerhet att bedöma klimatåtgärdernas effekt. Särskilt svårt var att bedöma omfattningen av effekten. Bland medlemmarna väcker klimatförändringarna oro. I oktober månad offentliggjordes LO:s medlemsundersökning. I denna säger 70 % av förbundens

Yngsta medlemmar som är mellan 20 och 40 år ser positivt på att lära sig ett nytt yrke om det är nödvändigt för att minska klimatförändringarna. Samtidigt framgår i LO:s undersökning bland förtroendevalda, att endast en liten del av arbetstagarna eller förtroendevalda tillåts medverka i beslut som handlar om miljöåtgärder på arbetsplatsen.

Klimatfrågor i JHL

I samband med valet till riksdagen under våren 2019 gav JHL stöd till aktiva i kampanjerna "Korvaamaton" och "Ilmastoveivi". I kampanjen "Korvaamaton" samarbetade olika organisationer, i huvudsak miljöorganisationer. Här efterfrågades kraftigare åtgärder för att Finlands klimatpolitik ska uppnå målet med maximal värmeökning på 1,5 grader. Kampanjen "Ilmastoveivi" aktiverade å sin sida enstaka medborgare. Under denna rubrik samlades underskrifter till en appell för en hållbarare klimatpolitik i EU. "Ilmastoveivi"-kampanjen har därefter omvandlats till en rörelse under namnet "Climate Move".

Frågan om klimatförändringarna har inte aktualiserats i JHL enbart via folkrörelserna, den internationella fackföreningsrörelsen eller paraplyorganisationerna. Även representantskapet har lyft frågan i sina motioner. Förbundet har uppmanats att utreda och kompensera för utsläpp i samband med flygresor, överväga att använda solcellspaneler och utarbeta en bredare strategi för ansvarstagande.

I medlemsenkäten våren 2019 frågade JHL medlemmarna om målsättningar i avtalen ska integrera åtgärder för att minska klimatförändringar, eller andra klimatvänliga metoder på arbetsplatserna. Nära hälften av medlemmarna svarade att de inte kunde ta ställning i frågan, vilket visar att förbundets roll i sammanhanget behöver klargöras, liksom hur klimatförändringarna påverkar förbundets verksamhetsområden.

JHL har börjat kartlägga vilka de nästa stegen är mot konkreta klimatåtgärder. Hösten 2019 grundades en arbetsgrupp i JHL:s förbunds kontor som har fått detta uppdrag. Arbetsgruppen framlade förslag till representantskapsmötet, att klimatfrågor ska ingå som en del i förbundets verksamhetsplanering. I november 2019 godkände representantskapet förslaget om att klimatarbete tas med i det bredare programmet.

Målet för det kommande klimatarbetet är att bedöma såväl förbundets interna verksamhetsdokument (bland annat motion, kost och kompensation för utsläpp) som klimatförändringarnas påverkan på förbundets verksamhetsområden. Dessutom ska man kartlägga medlemmarnas möjligheter att påverka och delta som arbetstagare. På det sättet kan JHL ta ett helhetsgrepp för att bidra till en rättvis övergång till ett hållbarare samhälle sett ur våra medlemmars perspektiv. I februari 2020 har JHL:s ledningsgrupp på arbetsgruppens initiativ beslutat att JHL ska delta i WWF:s Green Office -miljöprogram.

JHL strävar efter att finna riktlinjer som ska leda verksamheten i en riktning som bidrar till mindre påverkan på klimatet. Vi måste förbinda oss till dem långt in i framtiden.